KROTOSKI
ADWOKACI | RADCY PRAWNI

Czy wniesienie mienia do fundacji rodzinnej jest neutralne podatkowo?

Polska fundacja rodzinna funkcjonuje już blisko dziewięć miesięcy oraz cieszy się dużą popularnością wśród przedsiębiorców. Wprowadzenie nowej osoby prawnej do porządku prawnego wiązało się jednak z szeregiem zmian i uchwaleniem nowych regulacji prawnych oraz podatkowych, które jak się okazuje niekiedy wymagają interpretacji.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wydał już blisko ponad 200 interpretacji podatkowych dotyczących skutków podatkowych utworzenia ale i również funkcjonowania fundacji rodzinnej. Choć część z tych interpretacji dotyczy wykładni przepisów, które wydają się niesporne, dyrektor KIS poruszył również kwestie bardziej wątpliwe dla podatników m.in. w zakresie opodatkowania wniesienia majątku do fundacji rodzinnej.

Na gruncie przepisów ustawy o fundacji rodzinnej istnieją dwa sposoby wniesienia majątku do fundacji rodzinnej – wniesienie przez fundatora majątku na fundusz założycielski fundacji rodzinnej oraz w drodze darowizny przekazywanej na rzecz fundacji rodzinnej w trakcie jej funkcjowania.

Wniesienie udziałów lub akcji a podatek dochodowy

Główną wątpliwość podatników budzi opodatkowanie wniesienia mienia do fundacji rodzinnej podatkiem dochodowym. W tym przypadku organy podatkowe podkreślają, że przychodem podatkowym jest jedynie takie przysporzenie majątkowe, które ma charakter trwały i definitywny, a podatnik rzeczywiście wzbogacił się, co stanowi jego trwałe i ostateczne zwiększenie majątku.

W kontekście powyższego zauważyć należy, że w wyniku wniesienia mienia do fundacji rodzinnej fundator nie osiąga żadnego rzeczywistego, definitywnego i trwałego przysporzenia, zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej. Nawet w sytuacji, w której fundator jest równocześnie beneficjentem fundacji rodzinnej nie otrzymuje on żadnych udziałów, certyfikatów ani innych instrumentów prawnych, które uprawniałyby go do posiadania wniesionych do fundacji rodzinnej składników majątkowych.

W interpretacji podatkowej z dnia 7 grudnia 2023 r. (sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.661.2023.2.NM) dyrektor KIS wskazał wprost, że wniesienie majątku do fundacji rodzinnej w postaci udziałów lub akcji nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Z uwagi na charakter fundacji rodzinnej, w której za wniesiony majątek fundator nie otrzymuje żadnej równowartości, wniesienie udziałów nie stanowi odpłatnego zbycia udziałów, które podlegałoby opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Obowiązujące od 22 maja 2023 r. przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazują jako moment powstania przychodu wyłącznie ewentualne przychody otrzymane od fundacji rodzinnej (bądź w trakcie jej funkcjonowania, bądź w wyniku jej rozwiązania). Żaden z przepisów ustawy o PIT nie wskazuje aby w momencie wniesienia przez fundatora do fundacji rodzinnej składników majątku na pokrycie funduszu założycielskiego dochodziło do powstania przychodu po stronie fundatora.

Wniesienie mienia jako nieodpłatna dostawa towarów i nieodpłatne świadczenie usług

Z racji, że wniesieniu mienia do fundacji rodzinnej nie przysługuje jakiekolwiek świadczenie wzajemne (np. otrzymanie udziałów lub akcji), wnoszenie mienia do fundacji rodzinnej może podlegać opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług jako nieodpłatna dostawa towarów i nieodpłatne świadczenie usług.

W przypadku VAT należy jednak pamiętać, że jeżeli podmiot wnoszący mienie do fundacji rodzinnej (fundator) działa w charakterze przedsiębiorcy, to taka czynność prawna objęta będzie ustawą o VAT. Obowiązek podatkowy pojawi się zatem po stronie darczyńcy, jeżeli w odniesieniu do przekazywanych składników majątku przysługiwało mu prawo do odliczenia VAT (m.in. interpretacja z dnia 5 stycznia 2024 r. sygn. 0114-KDIP-1-3.4012.619.2023.2.AMA).

Podstawę opodatkowania stanowić będzie cena nabycia składników rzeczowych lub składników podobnych, a gdy brak jest ceny nabycia – koszt wytworzenia, określone w momencie tej dostawy, a więc w momencie wniesienia do fundacji rodzinnej.

PCC i podatek od spadków i darowizn

W przypadku wniesienia mienia do fundacji rodzinnej zarówno na fundusz założycielski, jaki i w drodze przekazanej darowizny, czynność ta nie odniesie skutków podatkowych w podatku od czynności cywilnoprawnych. Wniesienie takich darowizn będzie neutralne podatkowo zarówno dla darczyńcy jak i obdarowanego.

Dodatkowo, wskazać należy, że fundacja rodzinna jako osoba prawna nie podlega także opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

Biorąc pod uwagę powyższe uregulowania prawne i podatkowe wskazać można, że zgodnie z najbardziej aktualnymi interpretacjami wydanymi przez dyrektora KIS podkreśla się, że istota fundacji rodzinnej polega na tym, że w zamian za wniesione do fundacji rodzinnej mienie fundator nie otrzymuje żadnego ekwiwalentu. Pozytywne interpretacje podatkowe w tym zakresie potwierdzają jednocześnie zamiary ustawodawcy aby fundacje rodzinne były atrakcyjnym rozwiązaniem zarówno z uwagi na możliwość zapewnienia skutecznej sukcesji majątku i biznesu rodzinnego, ale również dzięki korzystnemu opodatkowaniu. ■

Autor:
Aleksandra Hemmerling - aplikantka radcowska

Adwokat Jerzy Krotoski oraz adwokat Maciej Krotoski z poznańskiej Kancelarii M. Krotoski Adwokaci i Radcy Prawni sp.k. są Członkami WKK